

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУР
І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

**Любов БАШМАНІВСЬКА,
Андрій УСАТИЙ**

Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти

Навчально-методичний посібник

Житомир – 2023

УДК 37.016:82'821.161.2(075.8)

Б 33

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 20 від 24.11.2023)

Рецензенти:

Станіслав КАРАМАН – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Оксана ШУНЕВИЧ – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання навчальних предметів КЗ «Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти» ЖОР.

Олена ЮРЧУК – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Башманівська Л. А., Усатий А. В. Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с.

Навчально-методичний посібник з освітньої компоненти «Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній програмі 014 Середня освіта / Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти.

У посібнику подано інформаційний обсяг освітньої компоненти, запропоновано плани практичних занять, завдання для самостійного виконання, поточні контрольні запитання/завдання, список рекомендованої літератури. Посібник допоможе здобувачам вищої освіти оволодіти вміннями та навичками, які необхідні для роботи в майбутній викладацькій діяльності.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, учителів-словесників, викладачів закладів вищої освіти.

© Л. А. Башманівська, А. В. Усатий, 2023

© ЖДУ ім. І. Франка

Зміст

Вступ.....	4
Інформаційний обсяг освітньої компоненти.....	7
Практичне заняття № 1. Тема: Організація навчального процесу в системі літературознавчої підготовки майбутніх викладачів-словесників у закладах освіти. Завдання і зміст літературної освіти.....	15
Практичне заняття № 2. Тема: Становлення нової освітньої парадигми викладача словесності.....	19
Практичне заняття № 3. Тема: Методичні основи сучасного уроку літератури. Особливості, класифікації, структурування. Моделювання уроків літератури.....	22
Практичне заняття № 4–5. Тема: Методи і прийоми навчання літератури в освітніх закладах нового типу. Інновації в методиці навчання української та зарубіжної літератур.....	25
Практичне заняття № 6–7. Тема: Сучасні підходи до аналізу художніх творів: специфіка, принципи, типи.....	29
Практичне заняття № 8–9. Тема: Особливості вивчення ліричних, епічних, драматичних творів. Урахування їх жанрової природи. Модульна контрольна робота.....	33
Практичне заняття № 10–11. Тема: Теоретико-літературна підготовка. Вивчення біографії та індивідуального стилю письменника. Наочність.....	37
Практичне заняття № 12–13. Тема: Особливості уроків позакласного читання, літератури рідного краю, вступних і підсумкових занять.....	40
Практичне заняття № 14. Тема: Письмові роботи з літератури та методика їх проведення. Позакласні заходи з літератури в закладах освіти.....	43
Практичне заняття № 15–16. Тема: Методика проведення навчальних занять з літератури у ЗВО III та IV рівнів акредитації.....	46
Практичне заняття № 17. Тема 5: Сучасні педагогічні технології в системі навчання літератури. Модульна контрольна робота.....	50
Орієнтовні питання до заліку.....	54
Рекомендована література.....	57

Вступ

Навчально-методичний посібник з освітньої компоненти «Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти» спрямований на формування професійно-методичних знань, умінь і навичок з методики літератури здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти й відповідає освітньо-професійній програмі 014 Середня освіта / Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти.

Метою посібника є забезпечення належного вивчення освітньої компоненти «Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти», зокрема формування в магістрів фахових методичних умінь і навичок, засвоєння й застосування в практичному викладанні літератури форм, методів і прийомів організації навчання відповідно до теми, мети, складності навчального матеріалу, формовання потреб у постійній професійній самоосвіті й саморозвитку.

Пропонований курс спрямований на розвиток творчих рис особистості майбутнього викладача, формування чітких уявлень про характерні види професійної діяльності, літературний розвиток студентської молоді, розуміння необхідності вдосконалення професійних здібностей. Особливого значення набуває розвиток умінь обирати форми, методи і прийоми організації навчання, оволодіння навичками готувати конспекти лекцій, практичних, семінарських занять, організовувати самостійну науково-дослідну й творчу роботу студентів.

Лекційні й практичні заняття зорієнтовані на розвиток здібностей до узагальнення, прогнозування й моделювання освітнього процесу; розглядаються сучасні стратегії професійно-методичної підготовки філологів, зокрема інтерактивні лекційні стратегії, традиційні та інноваційні методи навчання, що спонукають до активного обговорення й творчого осмислення методичних проблем, спільного пошуку й аналізу, сприяють оволодінню комунікативною методикою навчання літератури.

Метою освітньої компоненти «Методика навчання української та

зарубіжної літератур у закладах освіти» є підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до виконання обов'язків викладача літератури у вищій школі та освітніх закладах нового типу; проведення науково-пошукової роботи, керівництва дослідницькою роботою студентів; організації навчально-виховного процесу найефективнішими формами, інноваційними методами та прийомами навчання.

Завданнями курсу є: підготувати майбутніх викладачів літератури до педагогічної діяльності; розширити й поглибити знання в галузі методики навчання української та зарубіжної літератур на основі досягнень філологічної та педагогічної науки, новаторського досвіду викладачів філологічних дисциплін закладів освіти; з'ясувати актуальні проблеми методики навчання літератури на сучасному етапі й визначити основні напрями й перспективи дослідницької роботи для майбутніх викладачів літератури; схарактеризувати основні форми занять та методику їх проведення; сформулювати чітке уявлення про сутність професійної діяльності викладача літератури, його методичну творчість, креативність, професійно необхідні якості словесника.

Необхідність вивчення освітньої компоненти «Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти» визначається потребою в оволодінні майбутніми викладачами української та зарубіжної літератур методичними аспектами та технікою проведення занять, формами й методами організації навчального процесу в закладах освіти.

У теоретичному курсі передбачено розкриття питань наукового обґрунтування змісту предмета, організації навчального процесу в системі літературознавчої підготовки майбутніх викладачів-словесників у закладах освіти, методологічних засад та шляхів організації навчання літератури, продуктивності методів та прийомів вивчення літератури на практичних і лабораторних заняттях, ефективності інтерактивних лекційних стратегій, основних інтерактивних форм організації навчальної діяльності, сучасних навчальних технологій у системі навчання літератури.

У практичному курсі передбачено розгляд питань удосконалення

традиційних та інноваційних методів і прийомів на практичних заняттях, організації лабораторних занять, використання сучасних педагогічних технологій навчання, методичної творчості викладача-словесника та ін.

Освітня компонента «Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти» викладається на I курсі в I семестрі. На вивчення освітньої компоненти відводиться 120 годин, 4 кредити ЄКТС. Форма проведення занять: лекції, практичні заняття.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти

Модуль 1: Методика літератури в професійній парадигмі викладача-словесника.

Тема 1. Організація навчального процесу в системі літературознавчої підготовки майбутніх викладачів-словесників у закладах освіти. Завдання і зміст літературної освіти.

Завдання, зміст і значення літературної освіти. Державні документи про освіту. Сучасні вимоги до викладання літератури в освітніх навчальних закладах.

Методика навчання української та зарубіжної літератур як наукова дисципліна. Її об'єкт, предмет, проблематика та чинники розвитку.

Послідовність і наступність у викладанні літератури, зв'язок з іншими дисциплінами.

Професійна, розвивальна й виховна спрямованість літератури в закладах освіти. Навчальний і робочий плани, навчальні й робочі програми, силабуси.

Методичні пошуки навчання української та зарубіжної літератур. Внесок у методику навчання видатних науковців і педагогів Н. Волошиної, О. Куцевол, Л. Мірошніченко, Є. Пасічника, Б. Степанишина, Г. Токмань, Ф. Штейнбука та ін. Висока педагогічна майстерність літературознавців та методистів, їхня роль у духовному й культурному житті країни.

Перспективи розвитку методичної науки про літературу. Екзистенціально-діалогічна концепція методики викладання літератури (Г.Токмань). Креативно-інноваційна стратегія викладання літератури (О. Куцевол). Пошуки сучасного літературознавства й методики (А. Градовський, С. Жила, М. Жулинський, М. Ільницький, А. Лісовський, М. Наєнко, А. Ситченко, О. Юрчук та ін.).

Основна навчальна література: підручники, навчальні й навчально-методичні посібники з методики літератури, їх аналіз. Модель підручника нового покоління: принципи його побудови. Критерії відбору змісту навчального матеріалу.

Додаткові інформаційно-методичні матеріали: конспект лекцій, роздавальний матеріал до лекції, збірник завдань для самостійної роботи студентів, збірник наукових праць, довідник тощо.

Методичні матеріали: інструкції, методичні рекомендації та вказівки, програми дисциплін, плани семінарських занять.

Теоретичні й практичні проблеми сучасної методичної науки: прочитання художніх творів, сприйняття художньої літератури як мистецтва слова, формування читача, його духовного світу; взаємозбагачення літературознавства і методики навчання літератури, проблеми й перспективи вивчення поезики художнього твору; зміна методів і прийомів вивчення літератури: формування нового типу взаєностосунків між учителем і учнем, викладачем і студентом, виховання творчої особистості; пошук нових форм занять та методів їх проведення.

Тема 2. Становлення нової освітньої парадигми викладача словесності.

Сутність і специфіка педагогічної майстерності словесника. Творчий характер його професійної діяльності. Дослідницький, конструкторський, організаторський, комунікативний напрями діяльності. Професійні якості викладача: професійна компетентність, фахова підготовка та ерудиція, ґрунтовне знання текстів художніх творів, розуміння психолого-педагогічних основ навчання й виховання студентів, висока мовна культура, досконале володіння сучасними методами й прийомами навчання, справедливість, вимогливість, толерантність, уміння володіти собою тощо.

Особливості професійної компетентності викладача літератури. Критерії професійної компетентності: рівень теоретичних знань і вмінь, володіння методами літературного дослідження й професійно-мовленнєвою культурою, результативність практичної діяльності.

Культурознавча, літературознавча, методична, комунікативна компетентність.

Професійна самоосвіта й саморозвиток. Удосконалення кваліфікації й

підвищення майстерності літератора. Потреба у творчому самовираженні, особистісній самореалізації в процесі професійно-педагогічної діяльності. Участь у семінарах, наукових школах, проблемних групах.

Навчальна робота викладача. Підготовка до занять, планування й аналіз. Організація індивідуальної й самостійної роботи студентів. Науково-дослідницька діяльність словесника, її значення для викладання літератури. Методична творчість викладача літератури. Розвиток креативних якостей.

Модуль 2: Методичні аспекти навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти.

Тема 3: Методологічні засади та шляхи організації навчання літератури в освітніх закладах нового типу.

Сучасний урок літератури. Особливості, класифікації, структура. Навчальні ситуації та їх логічна вмотивованість. Характеристика основних етапів уроку. Новаторські форми занять.

Методи і прийоми викладання літератури, їх взаємозв'язок. Сучасні методи. Інновації в методиці навчання літератури.

Сучасні підходи до аналізу художніх творів: специфіка, принципи, види.

Специфіка вивчення ліричних, епічних, драматичних творів. Особливості аналізу творів різних родів і жанрів. Урахування жанрової природи під час вивчення.

Види роботи над епічним твором (складання плану епічного твору, переказ твору та його види, усне малювання, складання кіносценарію, інсценізація, бесіда за змістом твору, виписування образотворчих засобів, цитат до характеристики персонажів тощо).

Аналіз ліричного твору в контексті всіх етапів його вивчення (підготовка до сприймання поезії, первинне читання твору, читання про себе, власне аналіз поезії).

Особливості, жанрова специфіка та аналіз драматичних творів.

Вивчення літературознавчого матеріалу в закладах освіти. Особливості

вивчення біографії та індивідуального стилю письменника. Завдання і принципи.

Особливості уроків позакласного читання, літератури рідного краю, вступних і підсумкових занять.

Письмові роботи з літератури та методика їх проведення. Основні вимоги до твору та підготовка до його написання.

Форми позакласних заходів з літератури в закладах освіти та методика їх проведення. Індивідуальна, групова та масова позакласна робота.

Тема 4: Методика проведення навчальних занять з літератури у ЗВО III та IV рівнів акредитації.

Лекція як одна з форм навчального заняття. Вимоги до лекції. Структура лекції. Методика її проведення. Традиційні форми лекцій: вступна, лекція-коментар, оглядова, підсумкова лекція. Нові лекційні стратегії: інформативно-повідомлювальна, проблемна, лекція-діалог, лекція-візуалізація, лекція удвох, лекція-дискусія, лекція-ділова гра, лекція-консультація, лекція із задалегідь запланованими помилками. Функції лекції: пізнавальна, інформативно-пояснювальна, розвивальна, виховна, організаційна, професійно-орієнтувальна, методологічна, спрямувальна, оцінювальна. Ефективність інтерактивних лекційних стратегій у розвитку креативності студентів.

Діалогічний принцип проведення лекцій. Використання випереджувальних завдань як спосіб залучення студентів до діалогу й співпраці. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів під час лекції та їх залучення в спільну з викладачем роботу з осмислення літературного матеріалу. Можливість участі студентів у проведенні лекції.

Практичні й лабораторні заняття, їх специфіка, завдання, співвідношення з лекційними курсами. Форми й методика проведення. Функції й діяльність викладача на практичних заняттях. Продуктивність методів, прийомів і видів навчальної діяльності на практичних і лабораторних заняттях.

Зміст роботи студентів на практичних заняттях, прийоми організації дискусій і обговорення розглянутих питань. Формування в студентів навичок

аналітичної діяльності, ораторського мистецтва, уміння аргументувати свої судження, вести наукову полеміку, сприймати аргументи та позицію інших членів колективу.

Лабораторні заняття, їх зміст і методика проведення. Види лабораторних занять (за характером дослідницької діяльності студентів): спостереження; дослідження; апробація власних методичних розробок; вивчення передового досвіду; практикум; захист проєктів; методичне об'єднання.

Роль та дії викладача під час проведення практичних та лабораторних занять.

Традиційні та інноваційні методи навчання на заняттях з методики літератури (аналітична, проблемно-аналітична, евристична, автентична бесіди; евристичні методи навчання – мозкова атака та її різновиди; форми організації й проведення дискусій: круглий стіл, ток-шоу, засідання експертної групи, форум, симпозіум, дебати, акваріум тощо; дидактичні (навчальні) ігри; кейс-метод, або метод ситуаційних вправ; метод портфоліо тощо).

Педагогічна практика в професійній підготовці майбутнього філолога як перший етап самостійної творчої діяльності. Мета й зміст педагогічної практики. Види педагогічних практик. Бази практик. Організація й керівництво практикою. Щоденник практики, виконання індивідуальних завдань. Підведення підсумків практики.

Самостійна та індивідуальна робота студентів. Загальні вимоги до організації самостійної та індивідуальної роботи. Функції самостійної роботи: пізнавальна, самоосвітня, прогностична, коригувальна, виховна.

Форми самостійної та індивідуальної роботи студентів: опрацювання лекційного матеріалу; підготовка до практично-лабораторних занять, педагогічної практики; конспектування навчального матеріалу; написання рефератів і підготовка проєктів; виконання курсових і дипломних робіт; участь у науково-дослідній роботі; підготовка наукових доповідей і публікацій тощо.

Види контролю за самостійною та індивідуальною роботою студентів: спостереження викладача за навчальною роботою студентів, усне, письмове або

комбіноване опитування, тестовий контроль, заліки й екзамени.

Позааудиторна робота з літератури, її мета і роль у літературно-естетичному розвитку особистості. Форми позааудиторної роботи: читацькі конференції; перегляд й обговорення кіно-, теле- й відеоматеріалів про словесників-новаторів, творчі зустрічі з ними, майстер-класи; зустрічі з письменниками; відвідання мистецьких виставок, спектаклів і кінофільмів з подальшим їх обговоренням; вивчення літературної географії краю, літературні екскурсії й походи; випуск газет, рукописних журналів, альманахів, альбомів тощо.

Форми оцінювання: контрольна й самостійна робота; індивідуальна співбесіда; реферат; залік; екзамен; захист курсової, кваліфікаційної (дипломної) робіт; тестування як форма поточної, модульної та підсумкової перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; моніторинг.

Вимоги до рівня знань і вмінь. Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів: обсяг і глибина знань основних фактів; уміння критично й творчо розглядати проблемні та дискусійні питання, робити самостійні логічні висновки на основі сучасних наукових даних; аналізувати різні форми й прийоми аналізу творів словесності в аспекті жанру, композиції, системи образів, мови, елементів художньої структури, новизни; належний рівень мовленнєвої та загальної культури, володіння нормами літературної вимови.

Самооцінювання. Внутрішній контроль студента в процесі особистісно орієнтованої навчальної діяльності.

Науково-дослідна робота студентів. Завдання НДРС. Напрями: НДРС, що проводиться під час навчання; НДРС, що проводиться в позааудиторний час.

Форми НДРС під час навчання: лекції, практичні заняття, що містять елементи наукового пошуку (оцінка професійних ситуацій наприкінці лекції або практичного заняття); лабораторні роботи; навчальна та виробнича практика; курсові, кваліфікаційні (дипломні) роботи; наукові реферати тощо. Форми НДРС у позааудиторний час: робота в студентських наукових гуртках; участь в організації й проведенні наукових олімпіад, семінарів, конференцій, конкурсів

наукових робіт на університетському, регіональному, усеукраїнському, міжнародному рівнях; оцінювання професійних ситуацій, які вивчаються на лекціях і практичних заняттях; участь у роботі наукових лабораторій (центрів) університету; збирання й аналіз інформаційних даних для дипломного проектування й наукових публікацій тощо.

Методика керівництва курсовими і кваліфікаційними (дипломними) роботами студентів. Основні вимоги до написання наукових робіт студентів з літератури. Структура курсових і кваліфікаційних робіт. Оформлення, захист, критерії оцінювання. Формування в студентів умінь визначити актуальність проблеми, здійснювати збір матеріалу, його обробку й аналіз, обирати необхідні методи дослідження, розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження, конспектувати, цитувати, анотувати, рецензувати, проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій; подавати результати виконаної роботи відповідно до чинних вимог. Уміння інтерпретувати різні концепції й теорії, творчо осмислювати аналізований матеріал. Резензування робіт.

Виступ на захисті наукової (курсової, кваліфікаційної) роботи. Дотримання правил усного виступу: логіка побудови, ритм, темп мовлення, прийоми активізації інтересу аудиторії.

Тема 5: Сучасні педагогічні технології в системі навчання літератури

Технологічний підхід в освіті. Поняття «педагогічна технологія». Класифікації педагогічних технологій. Особистісно-орієнтована освіта. Технологія саморозвитку. Технологія розвивального навчання. Технологія формування творчої особистості. Технологія активного навчання. Технологія проблемного навчання. Основні дидактичні принципи педагогічної технології. Методи навчання та діагностики в педагогічній технології.

Інноваційні навчальні технології та використання їх у сучасному навчально-виховному процесі закладів освіти на заняттях з літератури.

Технологія інтерактивного навчання. Класифікації та структура уроків літератури при застосуванні інтерактивних методик.

Технологія розвитку критичного мислення. Методичні прийоми технології розвитку критичного мислення.

Технологія проблемного навчання.

Технологія модульно-розвивального навчання.

Технологія продуктивного навчання.

Технологія проєктного навчання. Основні етапи проєктувальної діяльності.

Технологія інтегрованого навчання.

Інформаційні технології навчання. Класифікації сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, їх основні різновиди: комп'ютерні, мультимедійні, аудіовізуальні, телекомунікаційні, дистанційні. Технологія дистанційного навчання, її компоненти (засоби комунікаційних технологій на мережевій основі (електронна пошта, теле- і відеоконференції, чати, засоби пошуку інформації, доступу на файлові сервери, бази даних); віртуальні засоби (віртуальні бібліотеки, музеї, екскурсії, електронні книги, електронні навчальні системи); засоби віртуального педагогічного спілкування, віртуальні організаційні форми проведення навчальних занять (дистанційні іспити, веб-семінари, проєктні віртуальні групи тощо); методичні засоби (методи активного навчання). Технологія кейс-уроків. STEM-освіта.

Можливості Інтернет-ресурсів при вивченні літератури. Електронні бібліотеки України та інших країн світу. Інтернет і філологічна освіта.

Електронні підручники, посібники, навчальні програми, мультимедійні курси і методика їх використання. Електронні каталоги навчальних і педагогічних практик. Електронний архів наукових (кваліфікаційних (дипломних)) робіт студентів.

Літературознавчі та культурологічні словники та енциклопедії, розміщені в Інтернеті. Методика проведення занять з використанням інформаційних технологій.

Практичне заняття № 1. Тема: Організація навчального процесу в системі літературознавчої підготовки майбутніх викладачів-словесників у закладах освіти. Завдання і зміст літературної освіти.

План

1. Завдання, зміст і значення літературної освіти. Професійна, розвивальна й виховна спрямованість літератури в закладах освіти.
2. Особливості та сучасні вимоги до навчання української та зарубіжної літератур в освітніх навчальних закладах.
3. Чинні програми навчання української та зарубіжної літератур в освітніх навчальних закладах: принципи структурування та особливості змісту.
4. Навчальний і робочий плани, програми, силабуси в ЗВО.
5. Методика навчання української та зарубіжної літератур як наукова дисципліна. Її об'єкт, предмет, проблематика та чинники розвитку.
6. Теоретичні й практичні проблеми сучасної методичної науки.

Питання для самостійного опрацювання

1. Які проблеми методики літератури, на вашу думку, є найбільш актуальними? Окресліть шляхи розв'язання однієї з актуальних методичних проблем.
2. Вивчіть і узагальніть науковий внесок у розвиток методики літератури Г. Токмань, О. Куцевол.
3. Ознайомтесь із специфікою організації навчальної, виховної, науково-методичної роботи у ЗВО I–II та III–IV рівнів акредитації.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Окресліть завдання і зміст педагогічного експерименту, висунувши гіпотезу методичного характеру.
2. Зробіть проект сучасного методичного посібника з методики навчання української та зарубіжної літератур.
3. Напишіть відгук на один із методичних посібників, указавши автора, назву, рік видання, структуру, проблеми, порушені науковцем, значення для викладачів і студентів, враження.

Поточні контрольні запитання/ завдання

1. Які здобутки сучасної науки про літературу потрібно враховувати викладачеві освітніх закладів?
2. Назвіть сучасні вимоги до викладання літератури в освітніх навчальних закладах.
3. Розкрийте теоретичні й практичні проблеми сучасної методики літератури.
4. Важливішою для майбутньої професії словесника є теоретична чи практична підготовка?
5. Яке значення в роботі викладача літератури мають навчальний і робочий плани, програми?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації

студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.
2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.
3. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.
4. Ковбасенко Ю. І. Нова парадигма літературної освіти в Україні крізь призму SWOT-аналізу // П'яті Волошинські читання «Творча майстерня Ніли Волошиної у перспекції філологічного простору Нової української школи»: Тези доповідей Усеукраїнської науково-практичної конференції. 22–25 червня 2017 року. Миколаїв, 2017. С. 63–67. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19860/>
5. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.
6. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.
7. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.
8. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2000. 240 с.
9. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури. Львів, 2011. 186 с.
10. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

11. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
12. Нова українська школа: основи Стандарту освіти / За ред. М. Товкало, Л. Гриневич, В. Бриндзи та ін. Львів, 2016. 64 с.
13. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
14. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
15. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.
16. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
17. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.
18. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ: Академія, 2012. 312 с.
19. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
20. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.
21. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Київ, 2016. 360 с.

Практичне заняття № 2. Тема: Становлення нової освітньої парадигми викладача словесності.

План

1. Сутність і специфіка педагогічної майстерності словесника.
2. Особливості професійної компетентності викладача літератури.

Професійні та особистісні якості викладача.

3. Навчальна та науково-дослідницька діяльність.
4. Методична творчість словесника. Тренінг креативних якостей словесника.

Питання для самостійного опрацювання

1. У чому полягають особливості професійної компетентності викладача літератури?
2. Розкрийте перспективи освітнього розвитку особистості.
3. У чому полягає проблема розвитку педагогічної майстерності словесника в системі підвищення кваліфікації?

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Окресліть ключові компетентності, які є традиційними для навчання літератури.
2. Визначте критерії майстерності викладача української та зарубіжної літератур.
3. Вивчіть і опишіть досвід роботи одного з викладачів літературознавчих дисциплін.

Поточні контрольні запитання/ завдання

1. Словесно намалюйте образ сучасного викладача літератури – майстра свого фаху.
2. Яку з найбільш актуальних вимог ви ставите до себе як до майбутнього фахівця?
3. Висловіть свою думку щодо компетентнісного підходу в українській освіті.

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Базиль Л. О. Розвиток літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. Київ, 2015. 574 с.
2. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.
3. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.
4. Жалдак М. І. Професійна діяльність та інформаційні технології. *Освіта*. 2004. № 14.

5. Кузнецова Г. Лінгвістичні основи формування акцентологічної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 1. С. 45–49.
6. Кузнецова Г. Наукові основи професійної вправності вчителя-словесника від ретроспекції до сьогодення. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 5. С. 42–50.
7. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури. Вінниця, 2006. 348 с.
8. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.
9. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
10. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
11. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
12. Педагогічна майстерність: Підручник / за ред. І. А. Зязюна. К.: 1997. 271 с.
13. Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів: збірник наукових праць / За ред. Марії Чепіль та Ришарда Бери. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. 348 с.
14. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
15. Семенов О. Професійна компетенція майбутнього вчителя української мови та літератури: зміст і структура. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. № 4. С. 2–5.

16. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.

17. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.

18. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

Практичне заняття № 3. Тема: Методичні основи сучасного уроку літератури. Особливості, класифікації, структурування. Моделювання уроків літератури.

План

1. Специфіка уроку літератури. Сучасні вимоги до нього.
2. Типологія уроків української та зарубіжної літератур у сучасній методичній науці. Види класифікацій.
3. Структурування уроку літератури.
4. Аналіз уроку літератури. Критерії його оцінки.

Питання для самостійного опрацювання

1. Прокоментуйте думки Г. Токмань, що «урок – це складне явище, і будь-яку його ознаку можна покласти в основу типологізації» і «типологія уроку літератури – це постійно змінювана сфера методики, освоєння якої не буде завершене, бо вивчення художнього тексту такою ж мірою безкінечне, як і сам твір».

2. Яким, на вашу думку, повинен бути сучасний урок літератури?

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Запропонуйте власну модель сучасного уроку української чи зарубіжної літератур у ЗВО I–II рівня акредитації.

2. Сформулюйте умови ефективності уроку, що залежать від його структури.

Поточні контрольні запитання/ завдання

1. У чому своєрідність уроків української та зарубіжної літератур?
2. Чому словесник повинен творчо ставитися до вибору типів уроків і застосування їх на практиці?
3. Висловіть свою думку щодо структури уроку, запропонованої Є. Пасічником, Г. Токмань, Л. Мірошніченко або іншими науковцями.

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики

викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

3. Голодюк Л. Моделювання уроку в площині використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 108. Кіровоград, 2009. С. 186–192.

4. Горб О. До проблеми структури уроків української літератури. Шляхи підвищення ефективності викладання української мови та літератури. К., 2000. С. 135–140.

4. Кожуховська Л. Самоаналіз уроку як ефективний засіб формування у студентів-філологів фахових умінь. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2012. Вип. 27. С. 131–135.

5. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.

6. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.

7. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

8. Моделювання структури уроку в контексті компетентнісного підходу. URL: <http://kalush-licey10.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Modelyuvann.pdf>

9. Модель сучасного уроку: новітні методи та підходи до навчання. URL: <https://vseosvita.ua/library/model-sucasnogo-uroku-novitni-metodi-ta-pidhodi-do-navcanna-27497.html>

10. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.

11. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.

12. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

13. Токмань Г. Л. Специфіка, структура, типологія уроків літератури. *Дивослово*. 2003. № 10. С. 38–40.

14. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: монографія. Миколаїв, 2014. 553 с.

Практичне заняття № 4–5. Тема: Методи і прийоми навчання в освітніх закладах нового типу. Інновації в методиці навчання української та зарубіжної літератури.

План

1. Методи навчання української та зарубіжної літератур: проблема класифікації.

2. Лекція: методичні вимоги, різновиди, структура.

3. Бесіда як один із методів навчання літератури: методичні вимоги, різновиди, прийоми реалізації.

4. Метод творчого читання художнього твору в методиці літератури, його прийоми.

5. Дослідницький метод. Прийоми реалізації дослідницького методу.

6. Репродуктивний метод. Прийоми реалізації репродуктивного методу.

7. Інноваційні методи навчання української та зарубіжної літератур.

Питання для самостійного опрацювання

1. Ознайомтеся з досвідом викладачів університету щодо застосування різних методів на заняттях з літературознавчих дисциплін.
2. У чому ви вбачаєте переваги й недоліки традиційних методів навчання української та зарубіжної літератур?

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Сплануйте вивчення обраного вами твору за моделлю: лекція – практичне заняття.
2. Підготуйте лекцію з української або зарубіжної літератур на одну з обраних тем.
3. Сформулюйте систему запитань для евристичної бесіди за одним з художніх творів.

Поточні контрольні запитання/ завдання

1. Чому словесник повинен володіти різними методами навчання української та зарубіжної літератур?
2. У чому полягає відмінність репродуктивного та евристичного методів навчання?
3. Чи залежить вибір методів навчання від родів і жанрів творів української та зарубіжної літератур?
4. Як можна розв'язати проблему класифікації методів навчання літератури?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.

4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Бабійчук Т. Буктрейлери як ефективний вид самостійної роботи студентів під час дистанційного навчання. *Українська мова і література*. 2022. № 1. С. 22.

2. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

3. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

4. Бондаренко Ю. Загальна модель шкільного навчання української літератури. Рівне, 2017. 398 с.

5. Використання сучасних форм і методів навчання на різних етапах уроків української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-suchasnih-form-i-metodiv-navchannya-na-riznih-etapah-urokiv-ukra-nsko-movi-i-literaturi-v-zakladah-zagalno-seredno-osviti-144705.html>

6. Дмитренко К. А. Інноваційні методи викладання зарубіжної літератури. Харків: Основа, 2018. 92 с.
7. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356–362.
7. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.
8. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
9. Москаленко О. Нові інформаційні технології на літературних заняттях. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 2. С. 46.
10. Присяжнюк С. Інтерактивні форми роботи на заняттях з української літератури. *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2011. № 9. С. 52–56.
11. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
12. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
13. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
14. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.
15. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.

16. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.

17. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

18. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.

19. Штормін В. Інтерактивні методи в діалозі культур. *Українська мова і література*. 2004. № 5. С. 39.

Практичне заняття № 6–7. Тема: Сучасні підходи до аналізу художніх творів: специфіка, принципи, типи.

План

1. Етапи вивчення художнього твору, їх характеристика.
2. Принципи та методологічні підходи до аналізу художнього твору.
3. Шляхи літературознавчого аналізу твору в методиці навчання літератури.
4. Методика визначення ідейно-тематичної основи художнього твору, проблематики. Розкриття образу-персонажа.

Питання для самостійного опрацювання

1. Дайте характеристику екзистенціально-діалогічній парадигмі як одній з основ навчання літератури в закладах освіти.
2. За Н. Волошиною, на основі законів дидактики в методиці літератури визначено основні принципи аналізу художнього твору: історизму, науковості, єдності змісту і форми, доступності, емоційності. За Ф. Штейнбуком, існують принципи цілісності, відповідності форм і шляхів аналізу художній природі твору, єдності змісту та форми твору, багатозначності. До цих

загальнодидактичних принципів Г. Токмань додає ще систематичність, індивідуальний підхід, міцність та усвідомленість знань, зв'язок теорії з практикою, унаочнення, етнізація, культуровідповідність, природовідповідність, гуманізація та інші.

Висловіть власну думку з приводу наведених класифікацій.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Підготуйте конспект заняття з вивчення конкретного художнього твору, використавши один із шляхів літературознавчого аналізу.
2. Окресліть методичні шляхи визначення на уроці теми, проблеми та ідеї твору.

Поточні контрольні питання/завдання

1. Схарактеризуйте етапи текстуального вивчення художнього твору.
2. Дайте визначення принципам аналізу художнього твору.
3. Які методи і прийоми на етапі аналізу художнього твору можна використати?
4. Дайте характеристику традиційним шляхам аналізу художнього твору.

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод.

посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

3. Бондаренко Ю. Вивчення образів-персонажів літературного твору в школі: теорія і практикум. Ніжин, 2015. 216 с.

4. Бондаренко Ю. Методика шкільного вивчення української літератури на засадах ідеаційно-концептуального підходу: теорія і практикум. Ніжин, 2012. 199 с.

5. Вірченко Т., Жигун С., Козлов Р. Практикум з української літератури: види літературознавчого аналізу: навчальний посібник. Київ, 2021. 181 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37553/1/T_Virchenko_Posibnik_2021_IF.pdf

6. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.

7. Іванишин В. Пізнання літературного твору. Дрогобич, 2003. 79 с.

8. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі: наук.-теорет. зб. Тернопіль: Астон, 2016. 432 с.

9. Ковбасенко Ю. Мистецтво аналізу та інтерпретації художнього тексту. *Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури*, 2002, вип. 4. С. 2–25.

10. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.
11. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.
12. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.
13. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури. Львів, 2011. 186 с.
14. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
15. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
16. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
17. Поліщук О. М. Сучасні підходи до аналізу художнього твору: види, принципи, способи. 2016. URI: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/834>
18. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
19. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.
20. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
21. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у

викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.

22. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

23. Удовиченко Л. М. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ, 2020. 352 с.

24. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

25. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.

Практичне заняття № 8–9. Тема: Особливості вивчення ліричних, епічних, драматичних творів. Урахування їх жанрової природи. Модульна контрольна робота.

План

1. Психолого-педагогічні особливості сприймання художніх творів різних родів і жанрів.

2. Специфіка вивчення епічних творів та необхідність урахування їх особливостей. Прийоми роботи з епічним твором.

3. Цілісність сприйняття та специфіка аналізу ліричного твору. Етапи вивчення. Текстуальний аналіз.

4. Особливості та прийоми вивчення драматичних творів. Інтеграція з театральним мистецтвом.

5. Специфіка вивчення жанрів на межі літературних родів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Дайте характеристику методики вивчення жанрів на межі літературних родів.

2. Схарактеризуйте етапи вивчення ліричного твору.
3. Простежте розвиток конфлікту в одному з драматичних творів.

Запропонуйте форми розкриття сюжетної лінії.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Створіть методичну модель уроку вивчення поетичного твору, урахувавши особливості лірики.
2. Змодельуйте урок з аналізом обраного вами епічного твору.
3. Розробіть проєкт уроку-рольової гри за одним із драматичних творів.

Поточні контрольні питання/завдання

1. У чому полягає своєрідність структури ліричного твору? Як ви розумієте текстуальний аналіз лірики?
2. Назвіть види (прийоми) роботи над епічним твором. Розкрийте жанрову специфіку.
3. Які вимоги до проведення аналізу драматичного твору ви знаєте?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури.

Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

3. Бондаренко Ю. Вивчення образів-персонажів літературного твору в школі: теорія і практикум. Ніжин, 2015. 216 с.

4. Бондаренко Ю. Загальна модель шкільного навчання української літератури. Рівне, 2017. 398 с.

5. Вітченко А. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії. Луганськ, 2007. 326 с.

6. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. Миколаїв, 2006. 372 с.

7. Градовський А. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика. Черкаси, 2003. 292 с.

8. Грицак Н. Р. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.

9. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.

10. І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору. В. П. Марко, Г. Д. Клочек, В. Є. Панченко та інші. Київ, 1990. 205 с.

11. Іванишин В. Пізнання літературного твору. Дрогобич, 2003. 79 с.

12. Клочек Г. Енергія художнього слова. Кіровоград, 2007. 448 с.

13. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.
14. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.
15. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. 280 с.
16. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури. Львів, 2011. 186 с.
17. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
18. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
19. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
20. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
21. Романишина Н. В. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення. Рівне, 2013. 576 с.
22. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.
23. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. Київ, 2004. 304 с.
24. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
25. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у

викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.

26. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

27. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

28. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.

29. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Київ, 2016. 360 с.

Практичне заняття № 10–11. Тема: Теоретико-літературна підготовка. Вивчення біографії та індивідуального стилю письменника. Наочність.

План

1. Вивчення теоретико-літературних понять. Завдання з теорії літератури.

2. Методика опрацювання літературно-критичних статей та літературних напрямів.

3. Завдання, принципи та джерела вивчення біографії письменника. Форми подання життєпису.

4. Класифікації наочних посібників з літератури.

5. Комп'ютерна техніка, дошка, учнівський зошит та їх роль у вивченні української та зарубіжної літератур. Вимоги до оформлення літературного кабінету.

Питання для самостійного опрацювання

1. На прикладі конкретного теоретичного поняття розкрийте методи та прийоми роботи з його засвоєння.
2. Розробіть конспект уроку із застосуванням різних видів наочності. Продемонструйте виготовлену вами наочність (на паперових чи електронних носіях).
3. Оберіть літературно-критичну статтю і запропонуйте завдання, де необхідно цитувати науковий текст.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Змодельуйте фрагмент заняття вивчення художнього твору, у процесі аналізу якого розглядається конкретне теоретичне поняття; запропонуйте систему завдань на його закріплення.
2. Розробіть заняття з вивчення життєпису письменника, використавши сучасні методи навчання.
3. Сформулюйте систему запитань для евристичної бесіди на визначення рис індивідуального стилю письменника.

Поточні контрольні питання/завдання

1. Розкрийте методику опрацювання літературно-критичних статей. У яких формах здійснюється їх письмове опрацювання?
2. Запропонуйте модель вивчення літературного напрямку.
3. Які форми і методи вивчення життєпису письменників є, на вашу думку, найбільш актуальними?
4. Розкрийте питання класифікації засобів унаочнення.
5. Сплануйте, як можна оформити літературний кабінет.

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.

2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.

4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. К.: Либідь, 2001. 488 с.

4. Демчук О. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. Київ: Педагогічна преса, 2002. 192 с.

5. Куцевол О. М. Життя і творчість письменника в дзеркалі «поетичної критики». Вінниця, 2010. 279 с.

6. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.

7. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в

середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

8. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі. Полтава, 2016. 356 с.

9. Островська Г. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі. Івано-Франківськ, 2017. 472 с.

10. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.

11. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

12. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

13. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.

Практичне заняття № 12–13. Тема: Особливості уроків позакласного читання, літератури рідного краю, вступних і підсумкових занять.

План

1. Методичні засади проведення уроків позакласного читання.
2. Література рідного краю, особливості та методика проведення занять.
3. Методика проведення вступних занять з української та зарубіжної літератур.
4. Завдання та методика проведення підсумкових занять.

Питання для самостійного опрацювання

1. Розкрийте методику проведення підсумкових занять. Які методи і прийоми можна застосувати на підсумкових заняттях?

2. За допомогою яких завдань на підсумковому занятті з літератури можна синтезувати вивчену творчість письменника з іншими видами мистецтва? Як спонукати учнів до власної творчості?

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Змодельуйте урок літератури рідного краю, використовуючи сучасні методи навчання.

2. Сплануйте індивідуальну роботу із студентом, якого потрібно підготувати до участі в літературному конкурсі.

3. Розробіть вступне заняття з української або зарубіжної літератури, використовуючи методи й прийоми, які зможуть зацікавити предметом.

Поточні контрольні питання/завдання

1. Які критерії добору художніх текстів для позакласного читання, на вашу думку, є найбільш важливими?

2. Якими є завдання та методичні принципи проведення вступних занять?

3. Які форми й методи занять з літератури рідного краю вам відомі? Які з них ви будете використовувати в процесі навчання літератури?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.

2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.

4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних

спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

3. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.

4. Жила С. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи. Чернігів, 2004. 360 с.

5. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури. Львів, 2011. 186 с.

6. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

7. Мірошніченко Л. Ф., Дишлюк Ю. М. Зарубіжна література. Позакласні заходи. 9-11 класи: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 208

8. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.

9. Оніщенко Л. В. Організація гурткової роботи із зарубіжної літератури: методичні рекомендації. Харків: Основа, 2018.

10. Пасічник Є. А. *Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти*. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
11. Романишина Н. *Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах*. Рівне, 2016. 208 с.
12. Ситченко А. Л. *Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів*. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
13. Степанишин Б. І. *Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у викладанні рідного письменства в школі*. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.
14. Токаренко О. Використання міжпредметних зв'язків на уроках української мови та літератури в загальноосвітньому навчальному закладі художньо-естетичного профілю. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2015. Вип. 11. С. 72–81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2015_11_9
15. Токмань Г. Л. *Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія*. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
16. Штейнбук Ф. М. *Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник*. К.: Кондор, 2007. 316 с.
17. Шуляр В. І. *Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.

Практичне заняття № 14. Тема: Письмові роботи з літератури та методика їх проведення. Позакласні заходи з літератури в закладах освіти.

План

1. Система письмових робіт з літератури, їх класифікація.
2. Підготовка до написання твору. Основні вимоги. Оцінювання.

3. Принципи організації, завдання і функції позакласної роботи з української та зарубіжної літератур.

3. Форми позакласної роботи з літератури в закладах освіти: індивідуальна, групова і масова.

Питання для самостійного опрацювання

1. Висловіть свою думку щодо структури та написання плану письмового твору.

2. Як би ви відзначили ювілей українського письменника?

3. Які літературознавчі секції й завдання ви запропонували б, створюючи гурток з підготовки учнів до написання роботи МАН.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Ознайомтеся з досвідом викладачів університету щодо проведення позакласних заходів з літератури.

2. Запропонуйте цікаві, нестандартні за формою і змістом ідеї щодо організації позакласної роботи з літератури.

3. Запропонуйте варіанти проведення індивідуальної, групової і масової форм позакласної роботи (на вибір).

Поточні контрольні питання/завдання

1. У яких формах можна провести роботу літературно-краєзнавчого гуртка?

2. Як можна розвинути літературно-критичні здібності молоді в процесі позакласної роботи?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.

2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.

4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

2. Гальонка О. Позакласна робота з української літератури. Харків, 2011. 94 с.

3. Голобородько В., Гнедашев В. Наукова робота учнів: програма організації науково-дослідницької діяльності учнів. Харків, 2005. 208 с.

4. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.

5. Єрмакова Н. Позакласна робота з української літератури. Донецьк, 2000. 320 с.

6. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.

4. Логвиненко Н. Українська фантистична проза в системі факультативних занять. Київ, 2012. 288 с.

5. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в

середніх навчальних закладах: підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

6. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.

7. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.

8. Приходченко С. Факультативи з української мови і літератури. Харків, 2011. 175 с.

9. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.

10. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.

11. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

12. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

13. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Київ, 2016. 360 с.

Практичне заняття № 15–16. Тема: Методика проведення навчальних занять з літератури у ЗВО III та IV рівнів акредитації.

План

1. Лекція як одна з форм навчального заняття. Методика її проведення.
2. Практичні й лабораторні заняття. Продуктивність методів, прийомів і видів навчальної діяльності на практичних і лабораторних заняттях.

3. Практики в професійній підготовці майбутнього філолога як перший етап самостійної творчої діяльності.
4. Самостійна та індивідуальна робота студентів.
5. Позааудиторна робота з літератури.
6. Види контролю знань студентів у закладах освіти.
7. Науково-дослідна робота студентів.
8. Керівництво курсовими і кваліфікаційними (дипломними) роботами студентів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Назвіть і схарактеризуйте основні вимоги до проведення практичних і лабораторних занять з літератури. Які традиційні методи навчання є найуживанішими на практичних заняттях?
2. Вкажіть на інноваційні методики проведення практичних та лабораторних занять.
3. Ознайомтеся з досвідом викладачів університету щодо використання сучасних технологій на заняттях з літературознавчих дисциплін.

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Розробіть лекційне заняття на обрану вами тему, використовуючи сучасні лекційні стратегії. Прочитайте лекцію в аудиторії.
2. Підготуйте практичне й лабораторне заняття із застосуванням сучасних методів навчання.
3. Підготуйте навчальну й робочу програми, силабус до однієї з літературознавчих дисциплін.
4. Розробіть план курсової роботи з методики літератури.

Поточні контрольні питання/завдання

1. Які завдання практик у професійній підготовці майбутнього викладача літератури?
2. Які критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів?
3. Розкажіть про призначення, форми і методику проведення заліків та іспитів.

4. Яка мета і зміст педагогічної практики? Розкажіть про організацію керівництва практикою.

5. У чому суть позааудиторної роботи студентів?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.

2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.

4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.

5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.

6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.

7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Білоус П. В. Особливості викладання української літератури в університеті. Житомир, 2008. 152 с.

2. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.

3. Кузнецова Г. Педагогічна практика у професійному становленні вчителя-словесника. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 5. С. 59–

63.

4. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.

5. Микитюк В. Методика тестування знань та вмінь з української літератури. Львів, 2015. 224 с.

6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

7. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.

8. Положення про практику студентів вищих педагогічних закладів України. Київ, 2000. 24 с.

9. Семенов О. М. Тенденції літературознавчої підготовки у вищій школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 12. С. 13–17.

10. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.

11. Сірант Н. П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів, 2013. 116 с.

12. Токмань Г., Козубенко Л., Дига Н., Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект. Ніжин, 2017. 304 с.

13. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

Практичне заняття № 17. Тема 5: Сучасні педагогічні технології в системі навчання літератури. Модульна контрольна робота.

План

1. Технологічний підхід в галузі літературної освіти.

2. Інноваційні навчальні технології та використання їх у сучасному навчально-виховному процесі закладів освіти на заняттях з літератури:

- технологія інтерактивного навчання;
- ігрові технології;
- технологія проєктного навчання;
- технологія розвитку критичного мислення;
- інформаційні (інформаційно-комунікаційні) технології навчання;
- технологія модульно-розвивального навчання;
- технологія інтегрованого навчання;
- технологія проблемного навчання;
- технологія продуктивного навчання тощо.

Питання для самостійного опрацювання

1. Яка з новітніх технологій вас зацікавила найбільше? Як ви будете втілювати її на практиці?

2. Як сучасні технології допоможуть викладачеві провести цікаву літературну лекцію?

Обов'язкові та додаткові завдання

1. Підготуйте лекцію з мультимедійним супроводом, використавши текстовий формат, звукові та відеофайли, анімаційне оформлення, схеми, таблиці тощо.

2. Змодельуйте заняття з використанням однієї із запропонованих сучасних технологій і проведіть його в аудиторії.

Поточні контрольні питання/завдання

1. Що означають поняття «інновація», «технологія», «технологічний підхід»?

2. Які класифікації інноваційних педагогічних технологій ви знаєте?

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.
2. Бабійчук Т. Сучасна медіаосвіта: відеофрагменти художніх творів на заняттях української мови та літератури в педагогічному коледжі. Житомир, 2017. 372 с.
3. Бійчук Г. Л. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій та мультимедійного підручника у процесі вивчення української літератури в старшій школі. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/psp/2011_11/3_07.pdf

4. Глущенко Л. Є. Щоб навчання було цікавим: З практики його організації за інтерактивними технологіями. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 9. С. 16–22.
5. Гнаткович Т. Д., Бабич Г. С. Інноваційні технології навчання при викладанні української літератури в школі. Ужгород, 2005. 144 с.
6. Дмитренко, К. А. Інноваційні методи викладання зарубіжної літератури. Харків: Основа, 2018. 92 с.
7. Жалдак М. І. Професійна діяльність та інформаційні технології. *Освіта*. 2004. № 14.
8. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Укладач О. І. Когут. Тернопіль, 2005. 204 с.
9. Інноваційні технології та сучасний урок літератури. Упоряд. І. Кузьменчук. Київ, 2006. 128 с.
10. Інформаційні технології і засоби навчання / За ред. В. Бикова, Ю. Жука. Київ, 2005. 272 с.
11. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. К.: Освіта України, 2009. 464 с.
12. Назаренко Л. Уроки літератури з використанням інформаційних технологій. Миколаїв, 2011. 136 с.
13. Пархета Л. П. Методика викладання української літератури у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. 199 с.
14. Побірченко Н. С. Компетентнісний підхід у вищій школі. *Освіта та педагогічна наука*. 2012. № 3 (152). С. 24–31.
15. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: Генеза, 2017. 144 с.
16. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. К.: АСК, 2004. 192 с.
17. П'ятакова Г. М., Заячківська Н. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: навчально-методичний посібник

для студентів та магістрантів вищої школи. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 56 с.

18. Токмань Г. Система діалогічного навчання літератури. Діалогічне прочитання української літератури: колективна монографія. Київ, 2007. С. 305–365.

19. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

20. Щербина В., Волкова О. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. Харків, 2015. 96 с.

21. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56.

Орієнтовні питання до заліку

1. Особливості та сучасні вимоги до навчання української та зарубіжної літератур в освітніх навчальних закладах.

2. Методика навчання української та зарубіжної літератур як наукова дисципліна. Її об'єкт, предмет, проблематика та чинники розвитку.

3. Теоретичні й практичні проблеми сучасної методичної науки.

4. Сутність і специфіка педагогічної майстерності словесника.

5. Особливості професійної компетентності викладача літератури.

Професійні та особистісні якості викладача.

6. Навчальна та науково-дослідницька діяльність словесника.

7. Специфіка уроку літератури. Сучасні вимоги до нього.

8. Типологія уроків української та зарубіжної літератур у сучасній методичній науці. Види класифікацій.

9. Структурування уроку літератури.

10. Аналіз уроку літератури. Критерії його оцінки.

11. Методи навчання української та зарубіжної літератур: проблема класифікації.

12. Лекція: методичні вимоги, різновиди, структура.

13. Бесіда як один із методів навчання літератури: методичні вимоги, різновиди, прийоми реалізації.

14. Метод творчого читання художнього твору в методиці літератури, його прийоми.

15. Дослідницький метод. Прийоми реалізації дослідницького методу.

16. Репродуктивний метод. Прийоми реалізації репродуктивного методу.

17. Інноваційні методи навчання української та зарубіжної літератур.

18. Етапи вивчення художнього твору. Їх характеристика.

19. Принципи та методологічні підходи до аналізу художнього твору.

20. Шляхи літературознавчого аналізу твору в методиці літератури.

21. Методика визначення ідейно-тематичної основи художнього твору, проблематики. Розкриття образу-персонажа.
22. Специфіка вивчення епічних творів та необхідність урахування їх особливостей. Прийоми роботи з епічним твором.
23. Цілісність сприйняття та специфіка аналізу ліричного твору. Етапи вивчення. Текстуальний аналіз.
24. Особливості та прийоми вивчення драматичних творів. Інтеграція з театральним мистецтвом.
25. Специфіка вивчення жанрів на межі літературних родів.
26. Вивчення теоретико-літературних понять. Завдання з теорії літератури.
27. Методика опрацювання літературно-критичних статей та літературних напрямів.
28. Завдання, принципи та джерела вивчення біографії письменника. Форми подання життєпису.
29. Класифікації наочних посібників з літератури.
30. Методичні засади проведення уроків позакласного читання.
31. Література рідного краю, особливості та методика проведення занять.
32. Методика проведення вступних занять з української та зарубіжної літератур.
33. Завдання та методика проведення підсумкових занять.
34. Система письмових робіт з літератури, їх класифікація.
35. Підготовка до написання твору. Основні вимоги. Оцінювання.
36. Принципи організації, завдання і функції позакласної роботи з української та зарубіжної літератур.
37. Форми позакласної роботи з літератури в закладах освіти: індивідуальна, групова і масова.
38. Лекція як одна з форм навчального заняття. Методика її проведення.

39. Практичні й лабораторні заняття. Продуктивність методів, прийомів і видів навчальної діяльності на практичних і лабораторних заняттях.

40. Практики в професійній підготовці майбутнього філолога як перший етап самостійної творчої діяльності.

41. Самостійна та індивідуальна робота студентів.

42. Позааудиторна робота з літератури.

43. Види контролю знань студентів у закладах освіти.

44. Науково-дослідна робота студентів.

45. Технологічний підхід в галузі літературної освіти. Інноваційні навчальні технології та використання їх у сучасному навчально-виховному процесі закладів освіти на заняттях з літератури.

Рекомендована література

Основна:

1. Башманівська Л. А. Методика викладання української літератури: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів і дистанційного навчання. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 140 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль: навч.-метод. посіб. для студентів-філологів. Миколаїв, 2019. 164 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
5. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
6. Слоньовська О. В. Методика викладання української літератури. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2019. 21 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ, 2022. 121 с.

Додаткова:

1. Базиль Л. О. Розвиток літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. Київ, 2015. 574 с.
2. Бабійчук Т. Буктрейлери як ефективний вид самостійної роботи студентів під час дистанційного навчання. *Українська мова і література*. 2022. № 1. С. 22.
3. Бабійчук Т. Сучасна медіаосвіта: відеофрагменти художніх творів на заняттях української мови та літератури в педагогічному коледжі. Житомир, 2017. 372 с.
4. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики

викладання української літератури: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 144 с.

5. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с.

6. Бійчук Г. Л. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій та мультимедійного підручника у процесі вивчення української літератури в старшій школі. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/psp/2011_11/3_07.pdf

7. Бондаренко Ю. Загальна модель шкільного навчання української літератури. Рівне, 2017. 398 с.

8. Бондаренко Ю. Вивчення образів-персонажів літературного твору в школі: теорія і практикум. Ніжин, 2015. 216 с.

9. Бондаренко Ю. Методика шкільного вивчення української літератури на засадах ідеаційно-концептуального підходу: теорія і практикум. Ніжин, 2012. 199 с.

10. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. К.: Либідь, 2001. 488 с.

11. Голодюк Л. Моделювання уроку в площині використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 108. Кіровоград, 2009. С. 186–192.

12. Використання сучасних форм і методів навчання на різних етапах уроків української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-suchasnih-form-i-metodiv-navchannya-na-riznih-etapah-urokiv-ukra-nsko-movi-i-literaturi-v-zakladah-zagalno-seredno-osviti-144705.html>

13. Вірченко Т., Жигун С., Козлов Р. Практикум з української літератури: види літературознавчого аналізу: навчальний посібник. Київ, 2021. 181 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37553/1/T_Virchenko_Posibnik_2021_IF.pdf

14. Вітченко А. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії. Луганськ, 2007. 326 с.
15. Гальонка О. Позакласна робота з української літератури. Харків, 2011. 94 с.
16. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. Миколаїв, 2006. 372 с.
17. Глущенко Л. Є. Щоб навчання було цікавим: З практики його організації за інтерактивними технологіями. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 9. С. 16–22.
18. Гнаткович Т. Д., Бабич Г. С. Інноваційні технології навчання при викладанні української літератури в школі. Ужгород, 2005. 144 с.
19. Голобородько В., Гнедашев В. Наукова робота учнів: програма організації науково-дослідницької діяльності учнів. Харків, 2005. 208 с.
20. Горб О. До проблеми структури уроків української літератури. Шляхи підвищення ефективності викладання української мови та літератури. К., 2000. С. 135–140.
21. Градовський А. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика. Черкаси, 2003. 292 с.
22. Грицак Н. Р. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.
23. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум. Дрогобич, 2014. 148 с.
24. Демчук О. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. Київ: Педагогічна преса, 2002. 192 с.
25. Дмитренко К. А. Інноваційні методи викладання зарубіжної літератури. Харків: Основа, 2018. 92 с.
26. Єрмакова Н. Позакласна робота з української літератури. Донецьк, 2000. 320 с.

27. Жалдак М. І. Професійна діяльність та інформаційні технології. *Освіта*. 2004. № 14.
28. Жила С. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи. Чернігів, 2004. 360 с.
29. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356 – 362.
30. І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору. В. П. Марко, Г. Д. Клочек, В. Є. Панченко та інші. Київ, 1990. 205 с.
31. Іванишин В. Пізнання літературного твору. Дрогобич, 2003. 79 с.
32. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Укладач О. І. Когут. Тернопіль, 2005. 204 с.
33. Інноваційні технології та сучасний урок літератури. Упоряд. І. Кузьменчук. Київ, 2006. 128 с.
34. Інформаційні технології і засоби навчання / За ред. В. Бикова, Ю. Жука. Київ, 2005. 272 с.
35. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі : наук.-теорет. зб. Тернопіль: Астон, 2016. 432 с.
36. Ковбасенко Ю. Мистецтво аналізу та інтерпретації художнього тексту. *Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури*, 2002, вип. 4. С. 2–25.
37. Ковбасенко Ю. І. Нова парадигма літературної освіти в Україні крізь призму SWOT-аналізу // П'яті Волошинські читання «Творча майстерня Ніли Волошиної у перспекції філологічного простору Нової української школи»: Тези доповідей Усеукраїнської науково-практичної конференції. 22–25 червня 2017 року. Миколаїв, 2017. С. 63–67. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19860/>
38. Клочек Г. Енергія художнього слова. Кіровоград, 2007. 448 с.
39. Кожуховська Л. Самоаналіз уроку як ефективний засіб формування

у студентів-філологів фахових умінь. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2012. Вип. 27. С. 131–135.

40. Кузнецова Г. Лінгвістичні основи формування акцентологічної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 1. С. 45–49.

41. Кузнецова Г. Наукові основи професійної вправності вчителя-словесника від ретроспекції до сьогодення. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 5. С. 42–50.

42. Куцевол О. М. *Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник*. К.: Освіта України, 2009. 464 с.

43. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури. Вінниця, 2006. 348 с.

44. Куцевол О. М. *Життя і творчість письменника в дзеркалі «поетичної критики»*. Вінниця, 2010. 279 с.

45. Куцінко О. Г. *Особливості викладання зарубіжної літератури в школі*. Харків: Основа, 2018. 94 с.

46. Лісовський А. М. *Етюди з методики викладання літератури*. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.

47. Логвиненко Н. *Українська фантистична проза в системі факультативних занять*. Київ, 2012. 288 с.

48. Марко В. *Аналіз художнього твору*. Київ, 2013. 280 с.

49. Микитюк В. *Практикум з методики викладання української літератури*. Львів, 2011. 186 с.

50. Мірошніченко Л. Ф. *Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах*. Київ: Ленвіт, 2000. 240 с.

51. Мірошніченко Л. Ф. *Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник*. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.

52. Моделивання структури уроку в контексті компетентнісного підходу. URL: <http://kalush-licey10.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Modelyuvann.pdf>
53. Модель сучасного уроку: новітні методи та підходи до навчання. URL: <https://vseosvita.ua/library/model-sucasnogo-uroku-novitni-metodi-ta-pidhodi-do-navcanna-27497.html>
54. Москаленко О. Нові інформаційні технології на літературних заняттях. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 2. С. 46.
55. Назаренко Л. Уроки літератури з використанням інформаційних технологій. Миколаїв, 2011. 136 с.
56. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н. Й. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002.
57. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі. Полтава, 2016. 356 с.
58. Нова українська школа: основи Стандарту освіти / За ред. М. Товкало, Л. Гриневич, В. Бриндзи та ін. Львів, 2016. 64 с.
59. Оніщенко Л. В. Організація гурткової роботи із зарубіжної літератури: методичні рекомендації. Харків: Основа, 2018.
60. Островська Г. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі. Івано-Франківськ, 2017. 472 с.
61. Пархета Л. П. Методика викладання української літератури у ВНЗ: Навчально-методичний посібник. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. 199 с.
62. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 387 с.
63. Педагогічна майстерність: Підручник / за ред. І. А. Зязюна. К.: 1997. 271 с.

64. Побірченко Н. С. Компетентнісний підхід у вищій школі. Освіта та педагогічна наука. 2012. № 3 (152). С. 24–31.
65. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: Генеза, 2017. 144 с.
66. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. К.: АСК, 2004. 192 с.
67. Присяжнюк С. Інтерактивні форми роботи на заняттях з української літератури. *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2011. № 9. С. 52–56.
68. Приходченко С. Факультативи з української мови і літератури. Харків, 2011. 175 с.
69. Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів: збірник наукових праць / За ред. Марії Чепіль та Ришарда Бери. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. 348 с.
70. Поліщук О. М. Сучасні підходи до аналізу художнього твору: види, принципи, способи. 2016. URI: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/834>
71. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.
72. П'ятакова Г. М., Заячківська Н. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: навчально-методичний посібник для студентів та магістрантів вищої школи. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 56 с.
73. Романишина Н. Практикум із методики викладання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах. Рівне, 2016. 208 с.
74. Романишина Н. В. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення. Рівне, 2013. 576 с.
75. Семеног О. Професійна компетенція майбутнього вчителя української мови та літератури: зміст і структура. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. № 4. С. 2–5.

76. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
77. Степанишин Б. І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми строго методиста-словесника, або Від «альфа» до «омеги» у викладанні рідного письменства в школі. К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 191 с.
78. Токаренко О. Використання міжпредметних зв'язків на уроках української мови та літератури в загальноосвітньому навчальному закладі художньо-естетичного профілю. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2015. Вип. 11. С. 72-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2015_11_9
79. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ: Академія, 2012. 312 с.
80. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
81. Токмань Г. Л. Специфіка, структура, типологія уроків літератури. *Дивослово*. 2003. № 10. С. 38–40.
82. Удовиченко Л. М. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ, 2020. 352 с.
83. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.
84. Штормін В. Інтерактивні методи в діалозі культур. *Українська мова і література*. 2004. № 5. С. 39.
85. Шуляр В. І. Методика літератури: Інтерактивне навчання. Тлумачення понять. *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 8. С. 56–58.
86. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: монографія. Миколаїв, 2014. 553 с.

87. Щербина В., Волкова О. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. Харків, 2015. 96 с.

88. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Київ, 2016. 360 с.

Навчальне видання

**Башманівська Любов Андріївна
Усатий Андрій В'ячеславович**

**Методика навчання української та зарубіжної літератур у
закладах освіти**
Навчально-методичний посібник

Надруковано з оригінал-макету автора
Підписано до друку 28.08.2023. Формат 60x90/16. Ум.друк арк. 9,9. Обл.вид. арк. 6,9
Гарнітура Time New Roman.

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
ЖТ №10 від 07.12.04 р.
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua